

Byla C-866/19

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2019 m. lapkričio 27 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Sąd Najwyższy (Lenkija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. rugsėjo 19 d.

Ieškovas:

SC

Atsakovas:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych

Pagrindinė byla

Byla pagal SC skundą prieš *Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych* (Socialinio draudimo įstaigos I Varšuvos skyriaus Tarptautinių sutarčių vykdymo poskyris) dėl senatvės pensijos dydžio

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Dalykas: 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 52 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimas

Teisinis pagrindas: Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnis

Prejudicinis klausimas

Ar 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 52 straipsnio 1 dalies b punktas reikia aiškinti taip, kad kompetentinga institucija:

a) pagal nacionalinės teisės aktus atsižvelgia į įmokų nemokėjimo laikotarpius, kurie neviršija 1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių, įgytų pagal nacionalinės teisės aktus ir kitų valstybių narių teisės aktus, sumos, siekdama nustatyti tiek teorinį išmokos dydį (i punktas), tiek faktinį išmokos dydį (ii punktas), arba

b) pagal nacionalinės teisės aktus atsižvelgia į įmokų nemokėjimo laikotarpius, kurie neviršija 1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių, įgytų pagal nacionalinės teisės aktus ir kitų valstybių narių teisės aktus, sumos, nustatydamas tik teorinį išmokos dydį (i punktas), bet ne faktinį išmokos dydį (ii punktas), arba

c) nustatydamas teorinį išmokos dydį (i punktas) ir faktinį išmokos dydį (ii punktas) neatsižvelgia į draudimo laikotarpius, įgytus kitoje valstybėje narėje, apskaičiuodama įmokų nemokėjimo laikotarpių limitą, nustatytą nacionalinės teisės aktuose?

Svarbios Sąjungos teisės nuostatos

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72; klaidų ištaisymas OL L 188, 2013 7 9, p. 10) (toliau – Reglamentas Nr. 883/2004)

1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje (OL L 392, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 35) (toliau – Reglamentas Nr. 1408/71)

2010 m. gruodžio 16 d. sprendimas Nr. H6 dėl tam tikrų principų taikymo sumuojant laikotarpius pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 6 straipsnį (OL C 45, 2011, p. 5) (toliau – Sprendimas Nr. H6)

Svarbios nacionalinės teisės nuostatos

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (1998 m. gruodžio 17 d. Įstatymas dėl iš socialinio draudimo fondo mokamų senatvės ir kitų pensijų) (*Dz. U.*, 2018, 1270 pozicija su pakeitimais, toliau – Senatvės pensijos įstatymas)

Glaustas faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos aprašymas

- 1 2014 m. vasario 24 d. sprendimu *Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Warszawie* (toliau – pensijų institucija) pagal Senatvės pensijos įstatymą ir Reglamentą Nr. 883/2004 suteikė SC (apdraustasis) senatvės pensiją nuo 2013 m. lapkričio 5 d.
- 2 Nustatydama teisę į senatvės pensiją pensijų institucija taikė toliau nurodytą metodą. Visų pirma ji nustatė įmokų mokėjimo laikotarpius Lenkijoje (104 mėnesiai). Antra, nustatydama draudimo stažą atsižvelgė į įmokų nemokėjimo laikotarpius Lenkijoje, kurie sudarė 1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių Lenkijoje (34 mėnesiai). Trečia, kadangi apdraustasis pagal draudimo laikotarpius Lenkijoje neįgijo minimalaus draudimo stažo, tam, kad jis įgytų teisę į senatvės pensiją, įtraukė į nacionalinius draudimo laikotarpius įmokų mokėjimo laikotarpius, įgytus Olandijoje (269 mėnesiai).
- 3 Į taip nustatytą draudimo stažą (nacionaliniai įmokų mokėjimo laikotarpiai + nacionaliniai įmokų nemokėjimo laikotarpiai + užsienio įmokų mokėjimo laikotarpiai) vėliau buvo atsižvelgta apskaičiuojant teorinį išmokos dydį pagal Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktą. O faktinis išmokos dydis buvo apskaičiuotas taip: 138 mėnesiai draudimo laikotarpių Lenkijoje (įmokų mokėjimo laikotarpiai ir įmokų nemokėjimo laikotarpiai, sudarantys 1/3 nacionalinių įmokų mokėjimo laikotarpių) proporcingai 407 draudimo laikotarpių Lenkijoje ir užsienyje (Olandijoje) sumai. Taip apskaičiuota, kad iš teorinio išmokos dydžio 974,78 PLN apdraustajam turi būti mokama išmoka, kurios dydis sudaro 33,9 proc. šios sumos, tai yra 335,81 PLN.
- 4 Apdraustasis apskundė sprendimą ir, be kita ko, prašė, kad į įmokų nemokėjimo laikotarpius Lenkijoje būtų atsižvelgta didesne dalimi. 2015 m. lapkričio 19 d. sprendimu *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšuvos apygardos teismas) atmetė skundą.
- 5 Apdraustasis apskundė *Sąd Okręgowy w Warszawie* sprendimą. 2017 m. rugpjūčio 9 d. sprendimu *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Varšuvos apeliacinis teismas), remdamasis 2011 m. kovo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Tomaszewska* (C-440/09, EU:C:2011:114; toliau – Sprendimas *Tomaszewska*), pakeitė apskustą sprendimą ir nurodė, kad apskaičiuojant apdraustajam skiriamos išmokos dydį turi būti laikomi įrodytais įmokų nemokėjimo laikotarpiai, kurie sudarė 1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių, įgytų Lenkijoje ir Olandijoje, sumos.
- 6 Pensijų institucija pateikė kasacinį skundą dėl tos *Sąd Apelacyjny w Warszawie* sprendimo dalies, kuria šis teismas įpareigojo pensijų instituciją apskaičiuojant išmoką pagal Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktą didesne dalimi atsižvelgti į apdraustojo įmokų nemokėjimo Lenkijoje laikotarpius.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 7 Apdraustasis teigia, kad pensijų institucija, nustatydamą apdraustajam mokėtinos išmokos dydį, netaikė Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio pagal išaiškinimą, pateiktą Sprendime *Tomaszewska*. Ji atsižvelgė į įmokų nemokėjimo laikotarpius, sudarančius 1/3 tik Lenkijoje įgytų įmokų mokėjimo laikotarpių, o pagal Sprendimą *Tomaszewska* įmokų nemokėjimo laikotarpiai, į kuriuos atsižvelgta, turėjo sudaryti 1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių, įgytų kartu Lenkijoje ir Olandijoje.
- 8 Pensijų institucija visų pirma teigia, kad Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio aiškinimas nagrinėjamoje byloje neturėtų būti taikomas. Tam, kad apdraustasis įgytų teisę į senatvės pensiją, užteko įtraukti į draudimo laikotarpius Lenkijoje (įmokų mokėjimo laikotarpius ir įmokų nemokėjimo laikotarpius, sudarančius 1/3 nacionalinių įmokų mokėjimo laikotarpių) draudimo laikotarpius, įgytus kitoje valstybėje narėje. Pensijų institucijos nuomone, Sprendimas *Tomaszewska* gali būti taikomas tik tuomet, kai pritaikius tokį draudimo stažo apskaičiavimo metodą kaip nagrinėjamoje byloje paaiškėja, kad apdraustasis neįgijo reikalaujamo minimalaus draudimo stažo. Tik tada į nacionalinius įmokų mokėjimo laikotarpius galima įtraukti užsienio įmokų mokėjimo laikotarpius ir nuo susumuotų draudimo laikotarpių (nacionalinių ir užsienio) apskaičiuoti maksimalią nacionalinių įmokų nemokėjimo laikotarpių dalį (1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių). Antra, Sprendimas *Tomaszewska* susijęs su Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio 1 dalies (kurią atitinka Reglamento Nr. 883/2004 6 straipsnis), o ne Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies (kurią atitinka Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnis) aiškinimu. Trečia, Sprendime *Tomaszewska* pateikto Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio 1 dalies aiškinimo taikymas privestų prie to, kad į įmokų nemokėjimo laikotarpius Lenkijoje būtų atsižvelgta didesne dalimi, nei numatyta Lenkijos teisėje, o tai, viena vertus, padidintų Lenkijos socialinio draudimo sistemos indėlį į apdraustajam mokėtiną išmoką, kita vertus, sumažintų kitos valstybės narės, kurioje apdraustasis mokėjo įmokas gerokai ilgesnį laikotarpį nei Lenkijoje, draudimo sistemos dalyvavimą finansuojant šią išmoką. Ketvirta, pagal Sprendimo Nr. H6 2 punktą laikotarpiai, apie kuriuos pranešė kitos valstybės narės, sumuojami nekvestionuojant jų vertės, todėl Lenkijos draudimo įstaiga negali būti įpareigota atsižvelgti į nacionalinius draudimo laikotarpius didesne dalimi (įtraukiant užsienio laikotarpius), nei numatyta Lenkijos teisėje.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 9 *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) nuomone, Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktą galima aiškinti trimis būdais, kurie yra atspindėti prejudiciniame klausime.
- 10 Pirmasis aiškinimas grindžiamas Sprendimu *Tomaszewska*. Pagal šį sprendimą Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, „kad, nustatydamą darbuotojo migranto teisei į senatvės pensiją įgyti nacionalinėje

teisėje reikalaujamą minimalų draudimo laikotarpį, atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija, apskaičiuodama šios valstybės narės teisės aktuose nustatytą ribą, kurios negali viršyti įmokų nemokėjimo laikotarpiai, palyginti su įmokų mokėjimo laikotarpiais, turi atsižvelgti į visus darbuotojo migranto vykdant profesinę veiklą įgytus draudimo laikotarpius, įskaitant įgytuosius kitose valstybėse narėse“. *Sąd Apelacyjny w Warszawie* naudojo tokią logiką siekdamas, be kita ko, nustatyti dydžius, nurodytus Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punkte.

- 11 *Sąd Najwyższy* pažymi, kad pagal Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktą teorinis išmokos dydis yra lygus išmokai, dėl kurios atitinkamas asmuo galėtų kreiptis, jeigu visi draudimo laikotarpiai, kurie buvo įgyti pagal kitų valstybių narių teisės aktus, būtų įgyti pagal jos taikomus teisės aktus išmokos skyrimo dieną. *Sąd Najwyższy* nuomone, nurodyta Reglamento Nr. 883/2004 nuostata atkartoja normą, nustatytą Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio 1 dalyje (dabar – Reglamento Nr. 883/2004 6 straipsnis). O tai reiškia, kad ją galima aiškinti laikantis požiūrių, išreikštų Sprendime *Tomaszewska*.
- 12 Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punkto turinys aiškiai rodo, kad apskaičiuojant teorinį išmokos dydį reikia laikytis teisinės fikcijos, pagal kurią visi draudimo laikotarpiai, įgyti kitose valstybėse narėse, turi būti laikomi įgytais Lenkijoje. Kadangi Lenkijos teisė grindžiama sprendimu, pagal kurį visų pirma skaičiuojami įmokų mokėjimo laikotarpiai ir tik po to nustatomas 1/3 įmokų nemokėjimo laikotarpių limitas, paminėtos teisinės fikcijos laikymasis ir argumentų, išdėstytų Sprendime *Tomaszewska*, taikymas skatina manyti, kad reikia susumuoti Lenkijoje ir Olandijoje įgytus įmokų mokėjimo laikotarpius ir tik po to 1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių apskaičiuoti kaip įmokų nemokėjimo laikotarpių Lenkijoje viršutinę ribą. Tokiu atveju padidėja teorinis išmokos dydis, nes pailgėja bendras draudimo stažas, į kurį atsižvelgiama jį nustatant.
- 13 Nagrinėjamoje byloje tai reikštų šio stažo padidėjimą nuo 407 mėnesių iki 445 mėnesių (104 įmokų mokėjimo mėnesiai + 72 įmokų nemokėjimo mėnesiai, kurių limitą sudaro 1/3 Lenkijoje ir Olandijoje įgytų įmokų mokėjimo laikotarpių suma (373 mėnesiai) + 269 įmokų mokėjimo laikotarpiai Olandijoje).
- 14 Pritaikius tokius motyvus šiai bylai padidėja įmokų nemokėjimo laikotarpių Lenkijoje, į kuriuos gali būti atsižvelgiama, dalis. Taip pat padidėja „draudimo laikotarpių“, įgytų Lenkijoje, trukmė bendros draudimo laikotarpių, įgytų pagal Lenkijos ir Olandijos teisės aktus, trukmės atžvilgiu (Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktis): nuo 138 mėnesių (104 įmokų mokėjimo mėnesiai + 34 įmokų nemokėjimo mėnesiai) iki 176 mėnesių (104 įmokų mokėjimo mėnesiai + 72 įmokų nemokėjimo mėnesiai). Taip pat padidėja Lenkijos institucijos mokamos išmokos dalis (laikantis proporcingos išmokos ribų) – ji išauga nuo 33,9 proc. iki 39,5 proc. (vietoje 138:407 mėnesių – 176:445 mėnesių). Todėl apdraustasis gauna didesnę išmoką iš Lenkijos kompetentingos institucijos.

- 15 Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktą aiškinant taip, reikia daryti prielaidą, pagal kurią Sprendimas *Tomaszewska* taikomas ne tik teisės į išmoką įgijimui, bet ir jos dydžio apskaičiavimui. Tokią prielaidą patvirtina reikalavimas išlaikyti nuoseklumą tarp pensinio stažo, reikalingo teisei į išmoką įgyti, apskaičiavimo principų ir draudimo stažo siekiant nustatyti išmokos dydį apskaičiavimo principų.
- 16 Kadangi Teisingumo Teismo jurisprudencijoje jau pripažįstama, jog Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio (dabar – Reglamento Nr. 883/2004 6 straipsnis) formuluotę „tartum jie būtų įgyti pagal jos teisės aktus“ reikia suprasti taip, kad Lenkijos pensijų institucija turi atsižvelgti į įmokų nemokėjimo laikotarpius Lenkijoje, kurių maksimalus dydis – 1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių Lenkijoje ir užsienyje, analogiška Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punkto formuluotė („jeigu visi draudimo <...> laikotarpiai <...> būtų įgyti pagal jos taikomus teisės aktus“) turi būti aiškinama vienodai. Abiem atvejais iš tikrųjų kalbama apie teisinę fikciją, pagal kurią kitose valstybėse narėse įgyti draudimo laikotarpiai traktuojami taip, tarsi tai būtų draudimo laikotarpiai, įgyti Lenkijoje.
- 17 Atrodo, kad taip Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnį Teisingumo Teismas aiškina ir 2017 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Zaniewicz-Dybeck* (C-189/16, EU:C:2017:946) 42 punkte. Jame teigiama, jog iš šios nuostatos atitiktens Reglamente Nr. 1408/71 matyti, kad kompetentinga institucija teorinį išmokos, į kurią turi teisę suinteresuotasis asmuo, dydį apskaičiuoja „taip, lyg visas šis darbo stažas, kurį jis įgijo įvairiose valstybėse narėse, būtų įgytas kompetentingos institucijos valstybėje narėje“. Kituose sprendimuose Teisingumo Teismas vartoja formuluotę „taip, lyg apdraustasis asmuo savo profesinę veiklą būtų vykdęs išimtinai nagrinėjamoje valstybėje“ (žr. 2005 m. liepos 21 d. Sprendimo *Koschitzki*, C-30/04, EU:C:2005:492, 27 punktą; 2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Concepción Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 41 punktą; 1980 m. birželio 26 d. Sprendimo *Menzies*, 793/79, EU:C:1980:172, 10 punktą).
- 18 Teisingumo Teismas taip pat pripažįsta, jog nacionalinio požiūrio principas nereiškia, kad iš draudimo laikotarpio pašalinami tie laikotarpiai, kurie buvo įskaityti kaip draudimo laikotarpiai kitoje valstybėje narėje (pvz., tarnybos kariuomenėje laikotarpis, žr. 1993 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Fabrizii ir kt. / Office national des pensions*, C-113/92, EU:C:1993:930, 25 punktą), net jei šie laikotarpiai nėra įskaitomi pagal kompetentingos institucijos valstybės narės teisės aktus. Tokia pozicija galima pagrįsti – *a contrario* – įmokų nemokėjimo laikotarpių Lenkijoje įskaitymą didesne dalimi, nei numatyta nacionalinės teisės aktuose.
- 19 Tokį Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio aiškinimą galima pagrįsti ir bendroju principu, kurio laikosi Teisingumo Teismas aiškindamas šio reglamento nuostatas ir pagal kurį šio akto nuostatos turėtų būti aiškinamos atsižvelgiant į SESV 45 straipsnyje (buvęs EB sutarties 39 (48) straipsnis) numatytą tikslą. Pagal šį tikslą „darbuotojų migrantų socialinio draudimo išmokų negalima mažinti dėl to, kad jie pasinaudoja teise laisvai judėti“ (2013 m. vasario

- 21 d. Sprendimo *Concepción Salgado Gonzalez*, C-282/11, EU:C:2013:86, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), o tai reiškia, jog taikant koordinavimo nuostatas migranto padėtis negali pablogėti (žr. 1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Aristóteles Grajera Rodriguez*, C-153/97, EU:C:1998:615, 17 punktą; 1997 m. spalio 9 d. Sprendimo *Antonio Naranjo Arjona*, C-31/96, C-32/96 ir C-33/96, ECLI:EU:C:1997:475, 22 punktą; 1994 m. rugpjūčio 9 d. Sprendimo *Reichling / INAMI*, C-406/93, EU:C:1994:320, 21–24 punktus).
- 20 *Sąd Najwyższy* taip pat pažymi, jog Teisingumo Teismas jau buvo nusprendęs, kad Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsniu „siekama darbuotojui užtikrinti maksimalų teorinį pensijos dydį, kurio būtų galima reikalauti, jeigu visi draudimo laikotarpiai būtų įgyti nagrinėjamoje valstybėje narėje“ (2005 m. liepos 21 d. Sprendimo *Koschitzki*, C-30/04, EU:C:2005:492, 28 punktas). Siekiant įgyvendinti šį tikslą reikia atsižvelgti į įmokų nemokėjimo laikotarpius lyginant su visų įmokų mokėjimo laikotarpiais, įgytų pagal kompetentingos institucijos valstybės narės ir kitų valstybių narių socialinės apsaugos teisę, suma (1992 m. vasario 18 d. Sprendimo *Antonietta Di Prinzio*, C-5/91, EU:C:1992:76, 56 punktas).
- 21 Antrasis aiškinimo variantas grindžiamas prielaida, pagal kurią Sprendimas *Tomaszewska* turi įtakos Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio aiškinimui tik iš dalies. Konkrečiai kalbant, Teisingumo Teismo šiame sprendime nurodyti argumentai taikomi nustatant tik teorinį išmokos dydį (Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktis), nes šioje nuostatoje aiškiai nurodyta, kad šį dydį reikia apskaičiuoti laikantis teisinės fikcijos, jog apdraustasis visus draudimo laikotarpius, į kuriuos atsižvelgiama, įgijo Lenkijoje. Vis dėlto tokie argumentai netaikomi apskaičiuojant faktinį išmokos dydį. Tačiau tuo tikslu Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad proporcijas tarp dviejų valstybių narių kompetentingų institucijų mokamos sumos reikia nustatyti atskirai apskaičiuojant draudimo laikotarpius, įgytus kiekvienoje valstybėje narėje (pagal šiose valstybėse galiojančias taisykles), kurioje apdraustasis turėjo socialinį draudimą, ir pagal kitas taisykles, taikomas teoriniam ir faktiniam dydžiui.
- 22 Toks Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimas gali būti grindžiamas tuo, kad šioje nuostatoje kalbama apie tai, jog atsižvelgiama tik į draudimo laikotarpius, įgytus pagal kompetentingos institucijos valstybės narės nacionalinės teisės aktus (šioje byloje – Lenkijos). Po to šie laikotarpiai lyginami su bendra draudimo laikotarpių, įgytų pagal visų valstybių narių, kurių teisės aktai taikyti apdraustajam per jo karjerą, trukme.
- 23 Toks aiškinimas gali atrodyti prieštaringas. Taip yra todėl, kad jis įtvirtina skirtingas draudimo stažo siekiant apskaičiuoti teorinį išmokos dydį ir faktinį išmokos dydį nustatymo taisykles. Apskaičiuojant teorinį išmokos dydį susumuojami nacionaliniai ir užsienio įmokų mokėjimo laikotarpiai siekiant nustatyti nacionalinių įmokų nemokėjimo laikotarpių, į kuriuos gali būti atsižvelgiama, viršutinę ribą. Apskaičiuojant faktinį išmokos dydį bendrąjį

draudimo stažą sudaro tik draudimo laikotarpiai, įgyti pagal kiekvienos valstybės narės teisės aktus, be to, tie laikotarpiai skaičiuojami atskirai. Nagrinėjamoje byloje apskaičiuojant teorinį dydį draudimo stažas sudarytų 445 mėnesius, o apskaičiuojant faktinį dydį – tik 407 mėnesius. Padidėtų teorinis išmokos dydis ir faktinis išmokos, mokamos Lenkijos pensijų institucijos, dydis. Tačiau nepadidėtų Lenkijos socialinės apsaugos sistemos dalyvavimas finansuojant apdraustajam mokėtiną pensiją, nes vietoje 39,5 proc. pagal pirminį variantą sudarytų 33,9 proc.

- 24 Tokį Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimą gali patvirtinti požiūris, išreikštas 1980 m. birželio 26 d. Sprendime *Menzies* (793/79, EU:C:1980:172), kuriame teigiama, kad į tam tikrus draudimo laikotarpius atsižvelgiama apskaičiuojant teorinį išmokos dydį, bet neatsižvelgiama apskaičiuojant faktinį išmokos dydį (šio sprendimo 12 punktas; taip pat 2002 m. spalio 3 d. Sprendimo *Angel Barreira Perez*, C-347/00, EU:C:2002:560, 32 punktas).
- 25 Pagal trečiąjį aiškinimo variantą Sprendimas *Tomaszewska* taikomas tik teisės į senatvės pensiją įgijimui, o ne jos dydžio apskaičiavimui. Tokiu atveju apskritai neatsižvelgiama į draudimo laikotarpius, įgytus kitoje valstybėje narėje, apskaičiuojant įmokų nemokėjimo laikotarpių (1/3 įmokų mokėjimo laikotarpių), į kuriuos gali būti atsižvelgiama apskaičiuojant išmokos dydį, limitą.
- 26 Toks požiūris, kuriam pritaria pensijų institucija, gali būti grindžiamas Teisingumo Teismo daromu skirtumu tarp teisės į senatvės pensiją įgijimo principų ir jos dydžio apskaičiavimo principų (1996 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Lafuente Nieto / Instituto Nacional de la Seguridad Social ir Tesoreria General de la Seguridad Social*, C-251/94, EU:C:1996:319, 49 punktas) ir Sprendimo Nr. H6 2 punktu. Tačiau tiek pirmiau nurodytas sprendimas, tiek Sprendimas Nr. H6 buvo priimti anksčiau nei Sprendimas *Tomaszewska*.
- 27 Trečiąjį aiškinimo variantą gali patvirtinti tai, kad Reglamento Nr. 883/2004 6 straipsnyje (Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio 1 dalies atitikmuo) kalbama apie tai, jog atsižvelgiama į „reikiamo dydžio“ draudimo laikotarpius, įgytus kitoje valstybėje narėje. Kadangi paprastai valstybės narės kompetentinga institucija atsižvelgia į „reikiamo dydžio“ laikotarpius, galima daryti prielaidą, kad Sprendimas *Tomaszewska* taikytinas tik tokioms situacijoms, kuriose apdraustasis pagal atskirai apskaičiuotus įmokų mokėjimo ir įmokų nemokėjimo laikotarpius kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje buvo apdraustas, negali įgyti teisės į išmoką. Nagrinėjamoje byloje apdraustasis įgijo teisę į senatvės pensiją netaikant tokio draudimo stažo apskaičiavimo kaip Sprendime *Tomaszewska*, todėl nereikėjo atsižvelgti į draudimo stažą kitoje valstybėje narėje apskaičiuojant stažą, reikalingą teisei į išmoką įgyti. Tokiu atveju Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktą galima aiškinti taip, kad kai nėra poreikio atsižvelgti į draudimo stažą kitoje valstybėje narėje siekiant įgyti teisę į senatvės pensiją, į šį stažą neatsižvelgiama nustatant nacionalinio draudimo laikotarpio trukmę (kaip nacionalinių įmokų mokėjimo laikotarpių ir nacionalinių įmokų

nemokėjimo laikotarių, sudarančių maksimaliai 1/3 nacionalinių ir užsienio įmokų mokėjimo laikotarių, sumą).

DARBINIS VERTIMAS